

SLUTNINGSBEMÆRKNINGER

PRØVERNE MED TORVSTRØRIVERE har over det hele land været fulgt med stor interesse. Talrige er de forespørgsler, som er indkommet desangaaende. Alle 3 prøvedage havde interesserede indfundet sig paa prøvestedet -- endog langveisfra -- forat overvære prøverne. Mange i den hensigt at se de forskellige maskiner i arbeide, forinden man bestemte sig for, hvilken man vilde købe.

Den anden dag blev prøverne taget i øiesyn af stortingets landbrugskomité, som samme dag aflagde Norges landbrugshøiskole et besøg.

Det er vort haab, at de nu foretagne prøver vil kunne bidrage til, at vore torvstrørivere kan blive endnu bedre. Antallet af vort lands torvstrøanlæg er i stadig stigende. Vi har nu henimod 200 anlæg, men har vistnok behov for mange gange flere, saaat maskinfabrikanter, der kan levere gode torvstrørivere, vil kunne gjøre regning paa at sælge mange saadanne.

Norges landbrugshøiskole, Aas den 24de november 1906.

U. Sverdrup.

M. Langballe.

Ole Hillestad.

J. G. Thaulow.

EKSPORT AF TORVMULD

FOR IKKE RET MANGE AAR SIDEN blev der her til landet indført ikke saa lidet torvstrø og torvmuld fra Sverige. Det meste importeredes af Kristiania kommunale renholdsværk, hvis forbrug af torvmuld udgjør 13—14 000 baller aarlig. Vore leverancedygtige torvstrøfabriker var ikke mange, og renholdsværket satte, som rimelig kan være, temmelig strænge betingelser til varens kvalitet — særlig tørhedsgraden. Ved antagelse af tilbud toges hensyn til torvmuldens vandopsugnings-evne i forhold til prisen, og da det udenlandske produkt gjennemgaende var bedre, d. v. s. tørrere, betaltes endog en høiere pris pr. balle for dette.

Senere er disse forhold forandret. Vore torvstrøfabriker er nu betydelig flere i antal, og fabrikanterne har indset, at torvstrøet og torvmulden *maa være tør* for at kunne anvendes med fordel. I de 2—3 sidste aar har Kristiania kommunale renholdsværk udelukkende kjøbt norsk torvmuld.

Foruden Kristiania kommune er der ikke mange synderlig store forbrugere af torvmuld her i landet. Torvstrøet derimod, der anvendes

i landbrugets husholdning, har for en uoverskuelig fremtid et tilstrækkelig hjemlig marked, idet den nuværende torvstrøfabrikation neppe dækker mere end ca. 10 pct. af vort landbrugs behov.

Ved enhver rationel torvstrøfabrikation bør torvmulden udskilles fra strøet, og spørgsmaalet bliver da at søge andre markeder for torvmulden. I den anledning vil der nu af flere fabrikanter blive forsøgt eksport af torvmuld til *de kanariske øer*, hvor forbruget dreier sig om flere tusinde tons torvmuld aarlig. Den anvendes her for pakning af tomater, der i millionvis eksporteres fra disse øer til Europa og Amerika.

Tidligere har man til emballage for tomaterne anvendt korkaffald, men da dette i den senere tid er steget betydelig i pris paa grund af dets udstrakte anvendelse i linoleumsfabrikationen, er man nødt til at anskaffe andre materialier. Sagmug er forsøgt, men viste sig mindre heldig paa grund af at det giver harpikssmag paa tomaterne. Tør torvmuld har derimod vist sig heldig, hvorfor der allerede eksporteres betydelige kvanta heraf til øerne fra Tyskland, Holland, England, Sverige m. fl. lande.

Norge bør ogsaa her kunne konkurrere, saameget mere som vi har en direkte dampskibslinie til de kanariske øer, og derfor undgaar omladningsomkostninger.

Desuden bør der kunne oparbejdes et marked for denne vare ogsaa i andre tropiske lande.

Forat en saadan udførsel af torvmuld skal kunne blive regningsvarende, maa torvmulden kunne leveres billig, hvilket igjen betyder, at vi maa have store anlæg med tilstrækkelig kapital. Dernæst maa kvaliteten være god — tør og ensartet torvmuld —, og ballerne maa kunne taale den lange transport, hvorfor de maa være haardt pressede og solid emballerede. Enkelte steds i udlandet anvendes hydrauliske presser og tillige omsluttet ballerne af strie. Hvis man derimod kan presse ballerne tilstrækkelig og bruger stærk staaltraad til emballagen, burde strien være unødig, og da fragten ved oversøisk transport beregnes efter rumindhold, vil fragttudgifterne blive forholdsvis mindre for godt pressede baller.

Det er vort haab, at der herved vil kunne skabes en stor og for vort land lykkebringende eksportindustri. Vi har nok af mosemyrer, kan foruden de mange i de sydøstlige landsdele og i Trøndelagen ogsaa nævne de vidtstrakte mosemyrer paa Andøen i Nordland. En industriel udnyttelse af disse i stor skala giver ikke alene arbeide og fortjeneste under fabrikationen, men derefter vil de aftorvede strækninger efterhaanden kunne opdyrkes eller beplantes med skog.
